

DM's forskningspolitik

DM's forskningspolitik vedrører medlemmer, der i kraft af lovgivning, de offentlige overenskomster eller lokale aftaler og kutymen forsker. Der er tale om medlemmer, som er ansat på grupper af institutioner med de videregående uddannelsesinstitutioner (universiteter og professionshøjskoler), de statslige forskningsinstitutioner og en række kommunale, selvejende og/eller foreningsejede kulturinstitutioner som de væsentligste.

DM's forskningspolitiske principper retter sig således mod offentlige forskningsinstitutioner som universiteter m.v. og andre institutioner, hvor der bedrives forskning, og som i hovedsagen er offentligt finansieret.

Den akademiske frihed skal være det bærende princip for forskningen ved universiteter og andre offentlige institutioner, hvor der bedrives forskning

Fri og uafhængig forskning kræver, at institutionerne er forpligtet til at stille tid og øvrige ressourcer til rådighed for de ansatte, så de har forsvarlige vilkår for at udøve denne ret og pligt til at drive fri og uafhængig forskning.

Forskning af høj kvalitet forudsætter, at forskningsinstitutionerne har muligheder for i realiteten at tilbyde attraktive arbejdsvilkår, som kan tiltrække kvalificerede forskere til en karriere i de offentlige forskningsinstitutioner. Forskningsfrihed – og generel akademisk frihed – er en af de bærende piller i attraktiviteten ved at gøre karriere inden for offentlige forskningsinstitutioner.

DM vil:

- sikre de bedste betingelser forskerne og dermed for forskningen på de danske forskningsinstitutioner – og i sammenhæng hermed også for undervisning, hvor dette måtte indgå i opgaveporteføljen
- sikre høj kvalitet på forskningsområdet og derigennem også høj kvalitet af de videregående uddannelser
- bekæmpe at kommercielle og politiske hensyn i forskningsarbejdet vejer tungere end hensynet til fri og uafhængig (grund)forskning.

I et samfund, hvor viden og produktion af ny viden har en så afgørende – og voksende – indflydelse på den økonomiske og samfundsmæssige udvikling, vil en total bekæmpelse af enhver form kommerialisering af forskning være nytteløs. Men da den dominerende tankegang i de sidste ti år har været, at det kun er forskning, som kan ende med en faktura, som er værdifuld, handler det om at skabe en balance, hvor kommerialiseringen ikke dominerer over den fri og uafhængige (grund)forskning.

En grundlæggende forudsætning for høj kvalitet er endvidere, at kvalificerede personer vil finde det attraktivt at arbejde med forskning. Derfor er gode arbejdsbetingelser af yderste vigtighed.

DM mener:

- at forskningsbevillinger på universiteterne, de statslige forskningsinstitutioner og kulturinstitutionerne skal være stabile og understøtte rammerne for forskningen. Ubundne basisbevillinger bør være det generelle hovedprincip for forskningsfinansiering
- at grundforskningen skal sikres
- at undervisningen på de højere uddannelsesinstitutioner skal være forskningsbaseret

Basisbevillinger, som institutionen selv beslutter den mest relevante anvendelse af, bør være det generelle princip for finansiering af den offentlige forskning. Det er i forskningsverdenen selv, man mest kvalificeret

kan tage beslutning om anvendelse af bevillingerne. Der vil dog være nogle institutionstyper, hvor denne bevillingsform ikke er relevant, og hvor DM derfor vil acceptere mere projektafhængige bevillingsmodeller. Forskningsbaseret uddannelse betyder endvidere, at det må være uddannelsesinstitutionerne selv, som må råde over den størst mulige andel af forskningsbevillingen for at have mulighed for at kunne allokere en tilstrækkelig del af den samlede bevilling til forskningsområder, som er relevante for uddannelserne – selv om de måske ikke konkret har en umiddelbar, målbar relevans for f.eks. samarbejde med eksterne parter.

- at uddannelser på professionshøjskolerne skal være professions- og udviklingsbaserede samt bygge på forskningssamarbejde
- at undervisere på professionshøjskolerne skal sikres en individuel ret til at deltage i forskningsprojekter. Der sker en stadig udbygning af professionshøjskolernes engagement i forskningsopgaver – både internt og i samarbejde med universiteter og andre relevante parter. Forskning på professionshøjskolerne udspringer af en afgrænset kontekst og er tæt knyttet til praksis. Den foregår i samarbejdsprocesser mellem professionsudøvere og forskere på en måde, hvor de hver især anerkendes for de kompetencer, de besidder. Forskning producerer såvel kontekstnær som anvendelsesorienteret viden, der kan føres tilbage til feltet med henblik på udvikling og forandring. Det er vigtigt at man understøtter forskning, der også udspringer af almen interesse for at få afdækket nogle sammenhænge, selvom det måske ikke kan udmøntes i noget praktisk anvendeligt her og nu.

Ansatte på professionshøjskoleområdet skal derfor sikres mulighed for at deltage i forskningssamarbejde. Dermed tager DM også afstand fra, at den forskningsmæssige opbygning, som sker på professionshøjskolerne, foregår i isolerede enheder uden forbindelse til grunduddannelserne.

- at forskere og lærere bedst værnes mod irrelevant udefrakommende økonomisk og/eller politisk pres gennem kollegiale styreformer
- at udviklingen af det akademiske forskningsmiljø fremmes.

Hvis forskeres selv søger samarbejde med eller bevillinger fra eksterne kilder, vil de i sagens natur blive afhængige heraf. Men de skal beskyttes mod eksterne påvirkningsforsøg, som de ikke selv finder fagligt velbegrundede. Det må være de akademiske prioriteringer, som har den altafgørende betydning. I denne sammenhæng skal forskningsfriheden til fri og åben publicering også respekteres af den eksterne partner.

- at der etableres rammer for forskningssamarbejde såvel nationalt som internationalt. Samarbejde mellem forskere – bl.a. via gensidig kvalitetsudvikling gennem peer review etc. – vil altid være afgørende for skabelse af nye forskningsmæssige gennembrud. Der skal afsættes både økonomiske ressourcer, men også tid (f.eks. i form af sabbatical leave eller lignende) til at udvikle det nationale og internationale forskningssamarbejde.

- at centralt aftalte stillingsstrukturer og øvrige aftaler/reguleringer skal understøtte ambitionerne om gode vilkår for såvel forskerne som forskningen – og på institutioner, hvor dette indgår, også for udviklingen af (forskningsbaseret) undervisning
- at fastansættelse med forskningsret skal være normen, og at gode forhold for deltidsansatte uden forskningsret sikres gennem overenskomster og aftaler
- at den individuelle forskningsfrihed og – hvor den er relevant – den undervisningsmæssige metodefrihed skal sikres gennem lovgivning, ved tilførsel af tilstrækkelige ressourcer og afsat tid til selvvalgte emner
- at universiteternes samfundsmæssige funktion, som udviklere og formidlere af den nyeste viden kræver, at de har mulighed for at være kritiske overfor etablerede "sandheder" hvad enten af politisk eller økonomisk karakter uden at risikere repressalier.

Den bedste beskyttelse af den institutionelle autonomi og den enkeltes akademiske frihed er faste ansættelsesvilkår og et kollegialt baseret selvstyre som bærende principper. Disse rimelige og trygge ansættelsesvilkår, herunder det særlige behov for medarbejderindflydelse, skal tilsvarende sikres på professionshøjskoleområdet og på andre forskningsinstitutioner med henblik på beskyttelse af deres mulighed for at udvikle deres faglige områder.